

BIJDRAGE TOT DE KENNIS VAN DE INSEKTEN- FAUNA (Lepidoptera) VAN HET LANDSCHAPSPARK KREKENGEBIED (Oost-Vlaanderen)

(Georges MYNCKE en Jan SCHUURMANS)

Betekenis van landschapsparken

Nadat de Raad van Europa de regeringen had aangespoord natuurparken op te richten naar het voorbeeld van wat in Duitsland werd verwezenlijkt, zette de Koninklijke Vereniging voor Natuur en Stedschoon, gesteund door de andere organisaties-leden van het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming in 1966 een campagne in waartoe het startsein werd gegeven op de 13e Nationale Natuurbeschermingsdag.

Voor het Vlaamse land staan de volgende landschapsparken op de lijst : Scheldeland, Beide Netten, Dijleland, Leiestreek, Durmeland, Vlaamse Ardennen, Vlaamse Bergen, IJzerstreek, Zwinstreek, Demervallei, Breuggelland, Marklandschap en het OOSTVLAAMS KREKENGEBIED.

Dit laatste, waarmee zopas werd begonnen, is het voorwerp van een gemeenschappelijke inspanning van de Koning-Boudewijnstichting, het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen en de Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen. Een werkgroep zorgt tevens voor de verbinding met de organisaties die in het betrokken gebied actief zijn. De krekten van Assenede vormen een belangrijk deel van het uitgestrekte Oostvlaamse krekengebied.

Ontstaansgeschiedenis van de streek

De huidige kenmerken van het landschap (polder-krekten-dijkenlandschap) zijn grotendeels bepaald in het kwartaal. Herhaalde mariene transgressies zorgden voor een woelige geologische voorgeschiedenis. Zo werd in de 14e en 15e eeuwen Zeeuws-Vlaanderen, waarin het krekengebied ligt, geteisterd door zware overstromingen. De Honte of Westerschelde is niet altijd de huidige rustige stroom geweest. In diezelfde periode kwamen grote gedeelten van het in vorige eeuwen ingepolderd land (het "Oudland") opnieuw onder water. Pas in de 17e eeuw werd een begin gemaakt met het terugwinnen van het verloren land; zo behoren de Assenedese polders tot het "Nieuwland", d.w.z. zeer hoog opgeslibd schorrenland (3 tot 4 m boven de zeespiegel).

De huidige krekten zijn relikten van opeenvolgende dijkdoorbraken en overstromingen. Gedurende vele honderden jaren bleven ze vrijwel in hun oorspronkelijke staat bewaard. Dit geldt ook voor sommige dijken (begroeiing!).

Hoeft het gezegd dat ons krekengebied en bijgevolg de prachtige streek van Assenede, dank zij een rijke geologische voorgeschiedenis, een unieke geografische ligging en zijn gevarieerde ondergrond, dank zij ook het menselijk ingrijpen in het landschap (aanplanting van knotwilg en kleinschalige landbouwpraktijken zoals rietsnijden) moet worden beschouwd als een van onze meest waardevolle natuurmonumenten.

Natuurwetenschappelijk aspect

Op het gebied van flora en avifauna werden in het gebied van de Grote Kreek, de Rode Kreek, de zogenaamde Doornendijk en de omliggende gebieden een enorm aantal soorten aangetroffen, waaronder zeldzame broedgevallen en merkwaaardige planten (eveneens een nieuwe grassoort voor de Belgische flora!).

Met de insekteninventaris in het algemeen moet praktisch nog worden begonnen, behalve wat de vlinders betreft. Van deze laatste werden tijdens waarnemingen, vooral tussen de jaren 1974 en 1979 zo maar eventjes 155 soorten genoteerd, waaronder 2 Heterocera nieuw voor onze fauna! De hierna afgedrukte lijst is het werk van Jan SCHUURMANS. Schier al zijn waarnemingen werden gedaan tijdens de nacht in de streek van het "Holleken" of de Doornendijk. De lijst is niet helemaal volledig omdat een aantal Microlepidoptera nog niet werd gedetermineerd.

PYRALIDAE

Chilo phragmitella Hübner
Calamotropha paludella Hübner
Chrysoteuchia culmella L.
Crambus nemorella Hübner
Crambus perlella Scopoli
Agriphila straminella D. & Schiff.
Agriphila tristella D. & Schiff.
Agriphila geniculea Haworth
Schoenobius gigantella D. & Schiff.
Pyrausta purpuralis L.
Eurrhyncha hortulata L.
Pleuroptya ruralis Scopoli
Hypsopygia costalis Fabricius
Aglossa pinguinalis L.
Endotricha flammealis D. & Schiff.
Aphomia sociella L.

HEPIALIDAE

Hepialus humuli L.
Hepialus sylvina L.

SESIIDAE

Sesia apiformis Clerck (overdag)

LASIOCAMPIDAE

Lasiocampa quercus L.
Philudoria potatoria L.

SATURNIIDAE

Saturnia pavonia L.

DREPANIDAE

Drepana falcataria L.
Cilix glaucata Scopoli

THYATIRIDAE

Thyatira batis L.
Ochropacha duplaris L.

GEOMETRIDAE

Timandra griseata Petersen
Scopula marginepunctata Goeze
Idea seriata Schrank
Idea aversata L.
Xanthorhoe spadicearia D. & Schiff.
Xanthorhoe ferrugata Clerck
Xanthorhoe fluctuata L.
Scotopteryx chenopodiata L.
Epirrhoe alternata Müller
Larentia clavaria Haworth
(nieuw voor Laag-België)
Cosmorhoe ocellata L.
Eulithis mellinata Fabricius
Operophtera brumata L.
Perizoma alchemillata L.

Perizoma sagittata Fabricius
 (nieuw voor België)
 Eupithecia centaureata D. & Schiff.
 Eupithecia absinthiata Clerck
 Eupithecia succenturiata L.
 Chloroclystis rectangulata L.
 Aplocera efformata Guenée
 Pterapherapteryx sexalata Retzius
 Abraxas grossulariata L.
 Lomaspilis marginata L.
 Semiothisa notata L.
 Semiothisa alternaria Hübner
 Semiothisa clathrata L.
 Opisthograptis luteolata L.
 Ennomos alniaria L.
 Selenia dentaria Fabricius
 Selenia lunularia Hübner
 Crocallis elinguarina L.
 Ourapteryx sambucaria L.
 Biston betularia L.
 Serraca punctinalis Scopoli
 Cabera pusaria L.
 Cabera exanthemata Scopoli
 Campaea margaritata L.

SPHINGIDAE

Mimas tiliae L.
 Smerinthus ocellata L.
 Laothoe populi L.
 Macroglossum stellatarum L.
 (overdag)
 Deilephila elpenor L.

NOTODONTIDAE

Phalera bucephala L.
 Cerura vinula L.
 Furcula furcula Clerck
 Furcula bifida Hübner
 Notodonta dromedarius L.
 Tritophia tritophus D. & Schiff.
 Pheosia tremula Clerck
 Pterostoma palpina Clerck
 Ptilodon capucina L.
 Eligmodonta ziczac L.
 Gluphisia crenata Esper
 Clostera curtula L.

LYMANTRIIDAE

Euproctis similis Fuessly
 Leucoma salicis L.

ARCTIIDAE

Eilema griseola Hübner
 Arctia caja L.
 Spilosoma lubricipeda L.
 Spilosoma luteum Hufnagel
 Spilosoma urticae Esper
 Phragmatobia fuliginosa L.

NOLIDAE

Nola cucullatella L.

NOCTUIDAE

Agrotis segetum D. & Schiff.
 Agrotis exclamationis L.
 Agrotis ipsilon Hufnagel
 Agrotis puta Hübner
 Axylia putris L.
 Ochropleura plecta L.
 Noctua pronuba L.
 Noctua comes Hübner
 Noctua janthina D. & Schiff.
 Diarsia rubi Vieweg
 Xestia c-nigrum L.
 Xestia triangulum Hufnagel
 Xestia xanthographa D. & Schiff.
 Discestra trifolii Hufnagel
 Mamestra brassicae L.
 Melanchra persicariae L.
 Lacanobia oleracea L.
 Orthosia incerta Hufnagel
 Orthosia gothica L.
 Mythimna ferrago Fabricius
 Mythimna straminea Treitschke
 Mythimna impura Hübner
 Mythimna pallens L.
 Mythimna comma L.
 Agrochola circellaris Hufnagel
 Xanthia ocellaris Borkhausen
 Acronicta megacephala D. & Schiff.
 Acronicta aceris L.